

کد مدرک: CO-F06-01 صفحه 1 از 5	صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات			
	☐ مشارک	☒ فوق العاده	☐ عادی	
رییس جلسه: جناب آقای حسین محمدیان دبیر جلسه: خانم مهلا بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳/۰۵/۲۲ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰				

دستورکار جلسه:

✓ ارائه گزارش اول از طرح مطالعاتی «تدوین برنامه توسعه صادرات استان خراسان رضوی»

اهم موارد طرح شده:

«حسین محمدیان»، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق خراسان رضوی:

بخش عمده صنایع استان، کوچک و متوسط هستند؛ در اهمیت این نوع صنایع باید گفت هم اکنون برخی کشورهای صنعتی دنیا، بر پایه صنایع کوچک و متوسط در این عرصه فعالیت می کنند. دولت، نقش زیادی در حمایت از صنایع کوچک دارد و امیدواریم نهادهای دولتی با همکاری بخش خصوصی معضلات موجود در مسیر فعالیت این واحدها را به حداقل برسانند.

تدوین برنامه توسعه صادرات استان، یکی از دغدغه های اصلی کمیسیون است. این طرح با بهره گیری از طرح های پیشین در حوزه صادرات، شرایط موجود، منابع و امکانات و... به الزامات و نقشه راه توسعه صادرات می پردازد.

توجه به ظرفیت های موجود به منظور توسعه صادرات مورد تاکید ماست. ایران در گذشته به دلیل منابع طبیعی موجود، در صنعت سیم و کابل به هاب منطقه تبدیل شده بود؛ اما در حال حاضر، ترکیه بدون برخورداری از منابع مس و پی وی سی و تنها با اجرای سیاست های صحیح، در رده ۱۲ کشور صادرکننده سیم و کابل در دنیا شناخته می شود. این در حالی است که ایران در فهرست ۱۰۰ کشور اول صادرکننده سیم و کابل در دنیا نیست و سهم کشورمان از بازارهای این حوزه در دنیا، روزبه روز در حال کاهش است. ما نیازمند وفاق ملی در عرصه اقتصاد هستیم تا به رشد و توسعه در حوزه های مختلف دست یابیم.

رتبه اول محصولات صادراتی خراسان رضوی در ۳ ماهه ابتدایی سال جاری، به محصول پسته تعلق دارد. دومین محصول صادراتی استان، روکش سیم و کامپاند پلی اتیلن است که از محصولات پتروشیمی محسوب می شود؛ نکته مهم در این میان، ضرورت جلوگیری از خام فروشی محصولات پتروشیمی و فراوری و ایجاد ارزش افزوده و سپس صادرات این محصولات است. زعفران رتبه بعدی را در محصولات صادراتی استان در ۳ ماهه ابتدایی سال جاری داشته است.

«مهلا بهرام زاده»، دبیر کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی مشهد:

در این نشست اولین گزارش از طرح مطالعاتی تدوین برنامه توسعه صادرات استان ارائه می گردد. این طرح بر اساس مصوبه کارگروه توسعه صادرات استان و اهداف از پیش تعیین شده کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی مشهد در دوره دهم هیات نمایندگان در دستور کار قرار گرفت، امید داریم تا نقشه راهی برای دستیابی به سایر اهداف کمیسیون نیز باشد. برنامه توسعه صادرات استان با هماهنگی بخش های خصوصی و دولتی تدوین می شود و در طول انجام مطالعات این برنامه، از نظرات متخصصان و کارشناسان استفاده شده است.

«سعید ملک الساداتی»، عضو هیئت علمی گروه اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد:

تدوین برنامه توسعه صادرات خراسان رضوی با رویکرد شناسایی موانع صادرات و با هدف ارتقای سطح صادرات استان در بازارهای سنتی و جدید صورت گرفته است. برای انجام این پژوهش محدودیت هایی مانند اختلاف ارزش واقعی کالاهای صادراتی با ارزش

کد مدرک: CO-F06-01 صفحه 2 از 5	صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات			
	☐ مشتري	☒ فوق العاده	☐ عادي	

گمرکی این کالاها، کم‌اظهاری یا بیش‌اظهاری برآمده از قوانین و رویه‌های نامتعارف مانند تعهدسپاری ارزی، فقدان مرجع معتبر برای آمار صادرات غیررسمی، نامشخص بودن محل تولید کالاهای صادراتی استان، نااطمینانی شدید و رو به افزایش در اقتصاد ایران ... وجود دارد.

کالاهای صادراتی استان به ترتیب رتبه در این حوزه شامل: محصولات نباتی، مواد پلاستیکی، فلزات معمولی، محصولات غذایی، حیوانات زنده و... است. اغلب کالاهای صادراتی استان با تکنولوژی پایین و بر پایه منابع خام بوده است (مانند زعفران، پسته و سیب تازه). متأسفانه، در دنیا کالاهای صادراتی خراسان رضوی سهم اندکی در سبد جهانی دارند. همچنین، علاوه بر تنوع اندک مقاصد صادراتی، صادرات استان به پنج بازار سنتی نیز از سال ۹۷ به بعد رو به کاهش بوده و این کاهش به خصوص در صادرات به کشور افغانستان بیش از دیگر کشورها به چشم می‌خورد.

در این مطالعه با استفاده از شاخص مزیت نسبی آشکار شده، کالاهای مزیت‌دار صادراتی استان شناسایی شده‌اند. نتایج مطالعه نشان می‌دهد که ۱۹۰ قلم کالای صادراتی استان در سطح کدهای ۶ رقمی HS کالاهای مزیت‌دار صادراتی به شمار می‌روند که ۸۲ درصد از ارزش صادرات استان را تشکیل می‌دهند. بنابراین مسئولین استان در بخش دولتی و خصوصی باید با نگاهی ویژه روند صادرات این کالاها را رصد کرده و قوانین و بخشنامه‌های تولیدی و صادراتی که به این کالاها مربوط است را بازنگری کنند. از مهم‌ترین این اقلام می‌توان به زعفران، فرش‌ها و کفپوش‌ها، پسته، سیب، میلگرد، سیمان، مصنوعات پلاستیکی، هادی‌های الکتریکی و رنگ اشاره کرد.

برای شناسایی موانع و مشکلات صادراتی استان از روش میدانی و اسنادی استفاده شده است. مهم‌ترین مشکلات و موانع صادرات استان به ترتیب مشکلات ناشی از تحریم‌های بین‌المللی، مشکلات ناشی از سیاست‌ها، قوانین و فرآیندهای بخش دولتی و مشکلات ناشی از عملکرد بخش خصوصی است. مشکلات ناشی از تحریم‌های بین‌المللی به مشکلات ارزی، دسترسی به حمل‌ونقل بین‌المللی، مبادلات مالی بین‌المللی و همچنین دسترسی به سرمایه‌گذاری و تکنولوژی دسته‌بندی می‌شود. مهم‌ترین این مشکلات، در حال حاضر قرار داشتن در لیست سیاه FATF است که در واقع اقتصاد ایران را از تعامل با اقتصادهای بزرگی که عملاً ۹۰ درصد از تولید جهانی را در اختیار دارند، محروم کرده است. علاوه بر این، تحریم‌ها هزینه حمل‌ونقل بین‌المللی را به شدت افزایش داده است.

مشکلات ناشی از سیاست‌ها، قوانین و فرآیندهای بخش دولتی نیز به ضعف حکمرانی، سیاست‌گذاری صنعتی و تجاری، فقدان دیپلماسی اقتصادی کارآمد و مشکلات بیمه و ضمانت‌های بانکی، تقسیم‌بندی می‌شود. مهم‌ترین چالش در این مسیر قانون رفع تعهد ارزی است که نه تنها همچون مالیاتی مضاعف صادرکنندگان را از منافع صادرات محروم کرده است، که علاوه بر آن بوروکراسی و قوانین آن آنچنان دشوار است که گاه منجر به وضع جریمه‌های غیرمستقیم به صادرکنندگان می‌شود.

مشکلات ناشی از عملکرد بخش خصوصی مربوط به عدم شناخت کافی از بازارهای صادراتی، مشکلات سازمان‌دهی صنعتی، حضور سطحی در بازارهای صادراتی و قدرت رقابت‌پذیری کم محصولات صادراتی است.

با توجه به لزوم صادرات کالاهای مزیت‌دار استان به کشورهایی با بیشترین پتانسیل توسعه صادرات در آن‌ها، در برنامه توسعه صادرات استان، سناریوسازی برای توسعه صادرات استان با توجه به روندهای پیش روی کشور، عملکرد بخش دولتی، عملکرد بخش خصوصی و تعیین وظایف بخش دولتی در مسیر توسعه صادرات استان، صورت گرفته است.

«علی غفوری مقدم»، معاون امور بازرگانی و توسعه تجارت اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی:

یکی از مصوبات کارگروه توسعه صادرات استان در سال گذشته، تدوین برنامه توسعه صادرات استان بود. در این راستا، ضروری است فعالیت مطالعاتی عمیق و دقیقی با تیم دانشگاهی انجام شود. کمیسیون توسعه صادرات اتاق مشهد می‌بایست در تراز کارشناسی و

کد مدرک: CO-F06-01 صفحه 3 از 5	صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات			
	☐ مشترک	☒ فوق العاده	☐ عادی	

فنی، فعالیت‌های لازم را انجام دهد تا در نهایت در کارگروه توسعه صادرات به تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در این عرصه برسیم. بر این باوریم که تبیین استراتژی‌های توسعه صادرات استان، نیازمند اجماع نظرات بخش خصوصی و دولتی است. در راستای لزوم مشخص شدن سهم هر یک از چالش‌ها در عدم توسعه صادرات استان، ضروری است مطالعه بازارهای هدف صورت گیرد. ما نیازمند به‌روزرسانی مطالعات در حوزه حداقل ۱۵ کشور هدف هستیم. بایستی برای هر کشور هدف صادراتی، بسته مطالعاتی تدوین گردد. استان خراسان رضوی از ظرفیت‌های صادراتی زیادی برخوردار است که متأسفانه از آنان به درستی استفاده نشده است؛ به طور مثال، تفاهم‌نامه صندوق ضمانت صادرات در استان منعقد شده؛ اما بخش خصوصی و دولتی از ظرفیت آن استفاده نکرده‌اند. سهم ایران از بازارهای افغانستان پیش از روی کار آمدن طالبان، به ۷۰ درصد می‌رسید که با ورود طالبان و همچنین، آتش‌سوزی در گمرک اسلام قلعه، سهم ایران در بازارهای این کشور به ۲۶ درصد رسیده که امیدواریم در آینده، ایران جایگاه خود در بازار افغانستان را باز یابد.

ایران، رقبای متعددی در بازار افغانستان دارد و ضروری است با تدوین برنامه مناسب در زمینه توسعه صادرات، بیش از گذشته به بازارهای هدف ورود کنیم. در استراتژی توسعه صادراتی، تنوع‌بخشی و توسعه زیرساخت‌های صادراتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

«فیروز ابراهیمی»، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی:

در سال‌های اخیر، آمارسازی متعددی در حوزه تراز تجاری و صادرات کشور صورت گرفته است. علل کاهش صادرات باید اعلام گردد و افرادی که در این امر اثرگذار بوده‌اند، معرفی شوند.

با توجه به اینکه در صادرات باید از ظرفیت‌های منطقه‌ای و تعرفه‌های ترجیحی استفاده شود، ضروری است پس از تدوین برنامه توسعه صادرات استان، سازوکار اجرای این برنامه مشخص شود. با تنظیم این برنامه و اجرای مفاد آن، ظرفیت توسعه صادرات استان افزایش خواهد یافت.

«فرهادی»، کارشناس نمایندگی وزارت امور خارجه در شمال و شرق کشور:

وزارت امور خارجه، رویکرد مطلوبی نسبت به توسعه صادرات دارد. در این راستا ضروری است که راهکارهای منجر به افزایش صادرات بررسی گردد. برقراری دیپلماسی اقتصادی، یکی از راه‌های توسعه صادرات است و باید نقش رایزن‌های اقتصادی در توسعه این بخش در نظر گرفته شود.

«مجتبی بهاروند»، فعال اقتصادی :

قوانین و مقررات پیچیده، سبب بروز مشکلات در حوزه تجارت می‌شود؛ ضروری است در این امر تسهیلگری لازم از سوی متولیان صورت گیرد. همچنین، به منظور توسعه صادرات باید به تعامل بیشتر با سایر کشورها پردازیم و از آن جمله، ضروری است ایران به FATF بپیوندد تا حوزه تجارت کشور توسعه یابد.

«قاسم حیدریان»، رئیس کمیته مدیریت صادرات و بازاریابی کمیسیون توسعه صادرات اتاق مشهد:

افزایش کیفیت محصولات، افزایش ارزش کالاهای صادراتی کشور در بازارهای هدف را در پی دارد. از سویی، باید به مقوله نوآوری نیز توجه کرد؛ متأسفانه نوآوری در تولید کالاهای صادراتی افزایش پیدا نکرده است.

کد مدرک: CO-F06-01 صفحه 4 از 5	صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات			
	☐ مشتک	☒ فوق العاده	☐ عادی	
رئیس جلسه: جناب آقای حسین محمدیان دبیر جلسه: خانم مهلا بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری ۱۴۰۳/۰۵/۲۲ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰				

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	دستور کار	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	ارائه گزارش اول از طرح مطالعاتی «تدوین برنامه توسعه صادرات استان خراسان رضوی»	با توجه به اعلام آمادگی سازمان صمت مقرر گردید برنامه‌های این سازمان در حوزه صادرات استان در یکی از نشست‌های کمیسیون ارائه گردد.	هماهنگی با سازمان مربوطه	بر اساس اعلام آمادگی
۲	توسعه صادرات استان خراسان رضوی»	با توجه به اعلام معاونت بازرگانی سازمان مقرر گردید برنامه توسعه صادرات استان پس از نهایی شدن در کارگروه توسعه صادرات استان طرح و پیگیری گردد.	ارائه طرح	پس از نهایی شدن طرح
۳		مقرر گردید نقطه نظرات اعضا جهت ارائه به مجری طرح در اختیار دبیرخانه کمیسیون قرار گیرد.	انعکاس نظرات توسط اعضا	دو هفته

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام	نام خانوادگی	سمت
۱	حسین	محمدیان	رئیس کمیسیون
۲	مهلا	بهرام زاده	دبیر کمیسیون
۳	فیروز	ابراهیمی	رئیس خانه صمت
۴	علی	غفوری مقدم	معاون خانه صمت
۵		فرهادی	نماینده وزارت امور خارجه
۶	حسن	سعیدی	عضو کمیسیون
۷	احمد	محسنی	عضو کمیسیون
۸	نگین	افتخاری	عضو کمیسیون
۹	نجمه	صمصامی	عضو کمیسیون
۱۰	محمد	نجاریان	عضو کمیسیون
۱۱	علیرضا	کیوانی	عضو کمیسیون
۱۲	محسن	محمدیان	عضو کمیسیون
۱۳	سید علیرضا	اشرفی	عضو کمیسیون
۱۴	هادی	نبی زاده	عضو کمیسیون
۱۵	مرتضی	قندچی	عضو کمیسیون
۱۶	امین	تابعی	عضو کمیسیون
۱۷	مجتبی	بهاروند	عضو کمیسیون
۱۸	شیرآقا	حبیبی	عضو کمیسیون
۱۹	زهرا	دانشور	عضو کمیسیون
۲۰	علامرضا	میری	عضو کمیسیون
۲۱	محمود	کیانی	عضو کمیسیون
۲۲	نجمه	انواری	عضو کمیسیون
۲۳	منصوره	رضایی	عضو کمیسیون
	قاسم	حیدریان	عضو کمیسیون
۲۴	جیران	جلالیر	کارشناس بین الملل اتاق بازرگانی مشهد

کد مدرک: CO-F06-01 صفحه 5 از 5	صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات			
	☐ مشترک	☒ فوق العاده	☐ عادی	
رییس جلسه: جناب آقای حسین محمدیان دبیر جلسه: خانم مهلا بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۱۴ تاریخ برگزاری ۱۴۰۳/۰۵/۲۲ ساعت شروع: ۰۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰				

۲۵	سید سعید	ملک الساداتی	هیئت علمی دانشگاه فردوسی
۲۶	موسی	صفایی	راه آهن خراسان
۲۷	اسما	صفائی	روابط عمومی بیدار کوچ فرداد
۲۸	مسعود	افشاریان	مدیر مرکز توسعه تجارت be one
۲۹	سیدمحمد	دانش	اتاق مشترک تاجیکستان
۳۰	مرتضی	وارسته	بازرگانی مهرآوین
۳۱	بهرام رضا	امیری	میهمان
۳۲	سید حسن	معلم	سیمین تجارت
۳۳	نگین	سالاری	میهمان
۳۴	محمد	کیوانی پور	شرکت تامین تجارت
۳۵	سحر	رضازاده	کارشناس اداره صمت
۳۶	حامد	شجاع سنگچولی	پارک علم ک فناوری خراسان
۳۷	مهدی	طاهرپور	مسئول صادرات بهینه سازان توس
۳۸	محمد	سنگچولی	مدیر صادرات نیان الکترونیک
۳۹	قاسم	حیدریان	آزادکار
۴۰	سید مهدی	پرهیزگار	بازرگانی گرومیتا
۴۱	سید ایمان	شریعتی	پارک علم و فناوری استان
۴۲	عباس	قلی زاده	CCIR
۴۳	مهلا	آقایی	مدیر تحقیق و توسعه سانا تجارت
۴۴	هما	جهانی	دانشگاه فردوسی
۴۵		شریفیان	مدیر بازرگانی خارجی جوانه خراسان
۴۶	امیرحسین	پورمند	دانشجو
۴۷	علیرضا	عبدالله پور	اتاق ایران و افغانستان